

Svijet

Subrahmanyam Jaishankar, ministar vanjskih poslova Indije veteran je svjetske diplomacije iza kojeg su desetljeća

‘Sad smo peta ekonomija svijeta i interesi vi regiji. Važan nam je BRICS, ali QUAD j

U sjedištu Ministarstva vanjskih poslova smještenom na impresivnom bulevaru Delhija veteran svjetske diplomacije ugostio je predstavnike medija iz srednje i istočne Europe

MLADEN MILETIĆ
mladen.miletic@poslovni.hr

Subrahmanyam Jaishankar tek je drugi diplomat na čelu indijskog Ministarstva vanjskih poslova u povijesti institucije. I prvi bivši šef diplomacije, glavni tajnik vanjskih poslova (administrativna uloga) koji je došao na taj položaj. Prekaljeni veteran svjetske diplomacije i jedan od najvećih autoriteta u tom području član kabineta premijera Modija postao je u svibnju 2019., četrdeset godina nakon svog prvog velikog zadatka kad je u doba Sovjetskog Saveza postavljen za trećeg tajnika indijske misije u Moskvi.

Jaishankar je bio indijski veleposlanik u Češkoj (2001.-2004.), Kini (2009.-2013.) i SAD-u (2014.-15.). Odigrao je ključnu ulogu u pregovorima oko nuklearnog sporazuma između Indije i SAD-a, kao i pri pokretanju ekonomskog i energetskog dijaloga dviju zemalja, ali i s drugim silama.

Sedam jezika

Radio je na značajnom poboljšanju ekonomskih, trgovinskih i kulturnih odnosa s Kinom, kao i u rješavanju brojnih složenih pitanja i razmirica između dva susjeda, od pograničnih incidenata i sukoba preko diplomatskih kriza pa sve do inzistiranja na politici poslovnog reciprociteta. Naime, za indijske biznismene kinesko je tržište dugo bilo prilič-

no zatvorenije nego što je bilo u obrnutom slučaju. Zahvaljujući Jaishankarovim naporima, indijska kultura promovirana je u čak 30 kineskih gradova.

Govori ruski, engleski, tamilski, hindu, konverzijski japanski i kineske te ponešto – mađarskog! Dočekao nas je u sjedištu Ministarstva smještenog u rezidencijalnom dijelu New Delhija, na ceremonijalnom bulevaru New Delhija, konstruiranom u vrijeme kad se administrativno sjedište države selilo iz Kalkute na sjever Indije.

“Drago nam je što dolazite u vrijeme kad Indija na mnogo načina ide naprijed, kad se pripremamo za izbore koji će biti najopsežniji u povijesti svjetske demokracije. No, svjesni smo i da smo usred razdoblja velikih globalnih turbulencija. Indija je peta najveća ekonomija na svijetu. Samo jedno desetljeće unatrag bila je – jedanaesta. A kad ste peta ekonomija svijeta, onda vaši interesi sigurno ne ostaju samo u vašoj regiji. I mi sada prolazimo u pogledu naših strateških interesa određeno rebalansiranje. Dugo su nam prioritete bile najveće europske ekonomije, Velika Britanija, Nizozemska, Njemačka... Sad nas sve više zanimaju i zemlje poput Slovačke, Poljske, Češke, Mađarske, baltičkih država... Naročito kad su u pitanju tehnologije ili auto industrija. Također, područje Mediterana posebno nam je zanimljivo”, istaknuo je Jaishankar osvrnuvši se i na dosadašnje odnose sa zemljama Europske unije i drugim nečlanicama na kontinentu.

“Naša težnja za povezivanjem sa što više zemalja zapravo je izraz strategije “prijatelji svijeta”. Iza nas je vrlo dobrih deset godina s Europom, očekujemo da se one i nastave. Po pitanju demokratskih standarda u našoj zemlji, mislim da dovoljno govori da je na prošlim izborima izlaznost bila iznad 67 posto. U više od 70 godina izbora slobodne Indije nitko nikad

Indijski ministar vanjskih poslova Subrahmanyam Jaishankar u razgovoru s predstavnicima medija iz srednje i istočne Europe

nije doveo izbore u pitanje. Naši izbori traju 4-5 tjedana i riječ je o najdužem izbornom procesu na svijetu. Kako je demokracija u zemlji rasla, tako su i razne anomalije postajale manje. Danas imate slučaj da većina zastupnika dolazi iz manjih gradova”.

U razgovoru s novinarima iz srednje i istočne Europe, posebno usmjerenim na pitanje rata u Ukrajini i zemalja koje od-

bijaju pridružiti se sankcijama Ruskoj Federaciji, indijski ministar vanjskih poslova pokazao je iskustvo starog diplomata koji argumentima s lakoćom odbija napade. Manirom proslavljenog sunarodnjaka, šahovskog velemajestora Ananda – što ga jače napadaš, to se on bolje brani. “Zašto ne uvodimo sankcije Rusiji? Prvo, još od 1955. godine odnosi tadašnjeg Sovjetskog

Saveza i Indije zapravo su dobri. Nikad nijedna strana nije učinila nešto što bi naštetilo interesima onog drugog. Indija i Rusija i danas imaju zapravo konstruktivan odnos. Naravno, to ne znači da ćemo se mi uvijek u svemu podržavati, ma što druga strana činila. No za razumijevanje politike u ovoj regiji važno je shvatiti da je nama ravnoteža snaga u tom trokutu Indija – Kina – Rusija itekako važna”, istaknuo je Jaishankar.

Prva službena reakcija Indije na eskalaciju krize u Ukrajini u veljači 2022., s masovnim ulaskom ruskih trupa na teritorij susjedne zemlje, djelovala je kao simpatičan, ali pomalo naivan pokušaj mirjenja zaraćenih strana. No, prilikom posjeta Indiji uvjerali smo se da je takav pristup u dobroj mjeri ukorijenjen u filozofiji naroda, pa čak i promoviran kao poželjan način kako rješavati konflikte.

Primjerice, posjetitelji imponantnog kompleksa Akshardham podignutog 2005. u slavu hinduističke kulture, kroz filmo-

Subrahmanyam Jaishankar 2019. je postao član kabineta premijera Modija, a autor je knjige ‘Indijski put: strategije za svijet nesigurnosti’

Važna ravnoteža s Kinom i Rusijom

‘Za razumijevanje politike u ovoj regiji važno je shvatiti da je nama ravnoteža snaga u trokutu Indija – Kina – Rusija itekako važna’

REUTERS

Svijet

iskustva i misije u SAD-u, Kini, bivšem SSSR-u...

še ne staju u našoj e operabilniji'

Rebalansiranje interesa

'Dugo su nam prioritete bile najveće ekonomije, Velika Britanija, Nizozemska, Njemačka... Sad nas sve više zanimaju i Mediteran, Baltik, zemlje poput Slovačke, Poljske, Češke, Mađarske...'

tanju. Da se razumijemo, potpuno je legitimno od zapadnih zemalja očekivati da žele privući što više zemalja na svoju stranu, s tim nemamo nikakav problem. Ali evo, kad se toliko inzistira na sankcijama Rusiji, Indija je svojevrsteno pozivala na uvođenje sankcija Južnoafričkoj Republici zbog apartheida. Malo se tko odazvao, tako da... Mišljenja smo da je UN-u potrebna stanovita reforma. Svijet danas neće stati zato što je stao UN'.

U kojoj mjeri Indija osjeća da postaje ruska spasonosna opcija u situaciji kad zapad odbija trgovati s njom?

"Hm, primijetio bih i da su neke zapadne zemlje pored svih osuda agresije ipak nastavile trgovati s Rusijom. Mi vidimo da je Rusija u posljednje dvije godine značajno intenzivirala trgovinu s Azijom. Kupujemo vrlo malo plina, naftu već kupujemo u većim količinama. Indija ipak najveću trgovinu ostvaruje sa Zapadom, dok na Kinu nemamo lijep pogled kad je u pitanju sfera digitalnog. Zbog poznatih vam stvari, u Indiji više nema Huaweija, i ne krijemo da imamo određeni oprez po pitanju tehnologija koja dolazi iz te zemlje. Ali i mi i Kina i Rusija članice smo BRICS-a, moramo surađivati. Mada bih vam skrenuo pažnju i da je Indija članica Quada (sigurnosni forum i strateški dijalog među vladama SAD-a, Australije, Indije i Japana) koji je za nas vrlo važan i, rekao bih, operativniji od BRICS-a.

Sva naša trgovinska razmjena kad su tehnologije u pitanju, od poluprovodnika i čipova do zelenih tehnologija odvija se u najvećoj mjeri u partnerstvu sa zapadnim zemljama, SAD-om i Europskom unijom", istaknuo je Jaishankar. ❖

67

posto

iznosila je izlaznost na prošlim parlamentarnim izborima u Indiji

ve, igru i zabavnu predstavu na kraju dana, zanimljivu posebno najmladima, uče o filozofiji mirnog pristupa rješavanju problema. Svojevrsnom "pripitomljavanju" bijesa.

Rat ne može biti rješenje

"Naš je stav od prvoga dana da rat ne može biti način rješavanja problema, ne u doba kad je svijet toliko premrežen kao što je danas", objašnjava Jaishankar. "Indija je odmah po izbijanju eskalacije sukoba pozvala i Ukrajinu i Rusiju na dijalog. Koliko je takvih slučajeva bilo otkako je osnovan UN? Pa naš je najstariji! Već mjesec dana nakon što je stekla nezavisnost, Indija je napadnuta. Je li netko tada skočio zbog toga? Nije. Svijet je prilično nekonzistentan kad su takve stvari u pi-

Kina ukida kaznene carine na australsko vino

Otvaranje vrata Carine su uvedene nakon što je Canberra pozvala na istragu o podrijetlu Covida-19

Australski izvoz vina u Kinu 2019. vrijedio je 1,1 milijardu dolara

SHUTTERSTOCK

Od lani je primjetno zatopljanje veza između dvije zemlje i Kina stalno ukida prepreke za australsku robu

Kina će ukinuti antidampinške i antisubvencijske carine na australsko vino od 29. ožujka, najavilo je tamošnje ministarstvo trgovine. Tim potezom dolazi kraj trogodišnjim nametima.

Carine, koje dosežu i do 218,4 posto, prvi put su uvedene u ožujku 2021. na razdoblje od pet godina, s nizom barijera za australsku robu nakon što je Canberra pozvala na istragu o podrijetlu Covida-19, piše Reuters. Od lani je primjetno zatopljanje veza između dvije zemlje, što je dovelo do toga da Kina stalno ukida trgovinske prepreke za australsku robu, od ječma do ugljena. Australski proizvođači vina nadaju se skorom uklanjanju kaznenih carina u potpunosti.

Mjeseci priprema

"S obzirom na to da se situacija na kineskom tržištu vina promijenila, antidampinške i antisubvencijske carine nametnute na vino uvezeno iz Australije više nisu potrebne", navodi se u priopćenju ministarstva trgovine. Nakon potpisivanja sporazuma o slobodnoj trgovini

2015., na australska vina uvezena u Kinu nisu bila podložna carinama, radi čega su imala 14 posto carinske prednosti u odnosu na mnoge druge zemlje proizvođače vina. U prvoj polovici 2023. australsko vino činilo je samo 0,14 posto kineskog uvoza vina u usporedbi s 27,5 posto 2020. godine, prije uvođenja carina. "Pozdravljamo taj ishod, koji dolazi u kritičnom trenutku za australsku vinskiu industriju. Od 2020. kineske carine na australsko vino zapravo su australskim proizvođačima učinile neodrživim izvoz vina u boci na to tržište. Australski izvoz vina u Kinu 2019. godine vrijedio je 1,1 milijardu dolara", priopćila je australska vlada.

"Ovo su sjajne vijesti", rekao je australski izvršni direktor uvoznika i distributera vina The Wine Republic sa sjedištem u Pekingu Campbell Thompson. "Oduševljeni smo i veselimo se ponovnom predstavljanju sjajnih vina u Kini vrlo brzo".

Australski proizvođači vina na mjesecima su se pripremali za ukidanje carina u Kini. Po-

daci o trgovini pokazuju da je u prosincu u Hong Kong ušlo gotovo 2,5 milijuna litara australskog vina, što je porast u odnosu na oko 685.000 litara mjesečno posljednjih godina i najviše od rujna 2019.

Peking je 2020. počeo uvođiti carine na australske proizvode, što je natjeralo Canberru na žalbu Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). Kada su carine na australsko vino uvedene 2021., Canberra je pozvala WTO da arbitrira u sporu.

Spor pri WTO-u

Zajedničkim naporima obje strane, Kina i Australija postigle su konsenzus o ispravnom rješavanju sporova u okviru WTO-a, rekao je He Yadong, glasnogovornik kineskog ministarstva trgovine. Ukidanje carina podrazumijeva da će Australija prekinuti pravne postupke u WTO-u, navodi se u australskom priopćenju.

Najveći australski proizvođač vina koji kotira na burzi, Treasury Wine Estates, objavio je da pozdravlja najavu i da će započeti partnerstvo s kupcima u Kini kako bi proširio prodaju i marketing, kao i upravljanje markom. "Najava je značajno pozitivna ne samo za Treasury Wine Estates, već i za australsku vinskiu industriju i potrošače vina u Kini", rekao je izvršni direktor Tim Ford u izjavi. *pd*

218,4

posto

dosežu carine na uvezeno vino iz Australije